

Títol:

LA REESTRUCTURACIO DEL COOPERATIVISME AGRARI, UNA EINA PER A L'ENFORTIMENT DEL MON RURAL

Adscrit a la Ponència IV.

Autor:

**Ricard Estrada i Arimon
Enginyer Tècnic Agrícola
Soci ICEA núm. 18
Gerent Pla Reestructuració Cooperativisme Agrari Català
Pau Claris 95 3r
08009 Barcelona**

Resum:

Exposició dels principis que han incidit en la reestructuració del cooperativisme agrari a Catalunya. L'evolució del primer període d'aplicació del Pla. Els instruments de control i d'aplicació. El nou mapa cooperatiu. Les rendibilitats que genera el programa. La potenciació econòmica del sector cooperatiu i la transformació de les potencialitats. L'obertura de nous horitzons i l'entrada cap a l'economia oberta mitjançant el cooperativisme.

INTRODUCCIO

Les dues conclusions a què s'arribà en el Debat de Política Agrària celebrat al Parlament de Catalunya el maig de 1992 i que varen servir per a fonamentar el programa de la Reestructuració del cooperativisme agrari són:

1.- "Que la disminució de la població rural i l'abandonament de l'activitat agrària comporten greus defectes de desertització, per al qual cosa la doble dimensió de l'agricultor com a productor i preservador del territori mereix una molt especial atenció. De la mateixa manera, cal assegurar la continuïtat de l'explotació agrària de pares a fills".

2.- "Que el desenvolupament d'una política de millora de qualitat en el sector productiu passa, entre d'altres propostes, per la reestructuració del sector cooperatiu a fi d'adequar la seva dimensió i els seus equipaments a les necessitats reals de la societat, de manera que es fomentin les formes de producció més concentrades amb les tecnologies de transformació més modernes".

De fet objectivament cal dir que el sector agrari fa molts anys que es troba en una situació de reconversió permanent amb la disminució dels seus efectius. La incorporació a la CE ha aportat una nova dimensió a la nostra agricultura i ramaderia i unes noves perspectives. L'adhesió no fou ben feta i a més ens havíem d'adaptar a una estructura, la comunitària, que al mateix temps estava canviant. Per altra banda, les inacabables reformes de la PAC que ens discriminen en matèria d'ajuts, si comparem els que van tenir els altres països comunitaris abans de la nostra entrada, els acords del GATT que tindran una clara repercussió en el comerç mundial, totes aquestes qüestions han produït un gran desajustament en les nostres empreses cooperatives agràries.

En resum podem afirmar que aquí hi ha una agricultura productiva i una ramaderia que tenen un gran futur, tot i que hi ha zones de muntanya i desfavorides pel despoblament en les quals convé endegar complementarietats a l'activitat agrària.

Quan volem situar el problema cooperatiu agrari ens referim a més de 500 cooperatives de 1r. grau, més de 20 de 2n. grau, al voltant de 100.000 persones físiques, sòcies d'aquestes entitats, a uns 20 subsectors agroalimentaris, a els 41 comarques catalanes, al voltant d'un 80% dels 32.000 km². del territori i a les diferents Administracions Públiques.

L'establiment del Pla d'Actuació ha d'anar dirigit en dues direccions que han de coincidir i de la coincidència n'han de sortir uns resultats.

Direccions d'aquest Pla d'actuació:

a.- Les que afecten al sector: (les pròpiament socials, les econòmico-financeres, les industrials i les comercials).

b.- Les que afecten a l'Administració en tant que element influent per reequilibrar les estructures productives, mitjançant un programa de mesures d'ajut.

EL PLA DE REESTRUCTURACIO COOPERATIVES AGRARIES DE CATALUNYA

El programa del Pla de reestructuració pretén l'adequació de les cooperatives agràries de Catalunya en les necessitats d'avui, tant pel que fa als seus equipaments, com pel que fa a la seva dimensió.

El pla vol donar resposta, mitjançant mesures positives al problema i situació del mapa cooperatiu actual.

Per a fer possible el Pla, s'ha establert una Comissió Interdepartamental integrada pels Departaments d'Agricultura, Ramaderia i Pesca, d'Economia i Finances, de Treball, per la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya, els Sindicats Agraris i el Consell Superior de la Cooperació de Catalunya.

Durant els primers onze mesos de posar en funcionament tots els instruments legals, de personal i logística del Pla, ja podem apuntar una sèrie de projectes que s'han endegat com a conseqüència de la reestructuració.

Per sectors s'han mantingut contactes amb els de: l'oli, el vi, la fruita seca i dolça, l'horta, la llet, els subministraments, el ramader, el cereal i l'horta.

QUE S'HA DE POTENCIAR AMB UN PROGRAMA DE REESTRUCTURACIO?.

Se'ns dubte aquesta és la pregunta que tots ens vàrem fer a l'inici, la conclusió a què es va arribar va ser: Qualsevol projecte de viabilitat comercial que fos participat per cooperatives agràries, per això s'han recolzat projectes en forma de SA o SL.

S'ha volgut fugir de la temptació de fomentar determinat tipus de forma de cooperativa ja sigui integració horitzontal o integració vertical i s'ha primat com dèiem els veritables projectes empresarials amb viabilitat econòmica.

Si entenem la integració horitzontal com la fusió de cooperatives que fan el mateix, tenint en compte l'àmbit geogràfic (ex. fusió seccions de crèdit) o l'àmbit sectorial (vi, pinso, oli, fruits secs, fruita, etc). I entenem integració vertical com aquelles que consisteixen en la creació de cooperatives que permetin cobrir els espais que hi ha entre les cooperatives recolectores de productes agraris i els clients finals (cooperativa producció productes agroalimentaris, de consum, o d'exportació i comercialització). No hi ha dubte que aquests sistemes o estratègies són viables però és necessari superar la forta oposició i les fortes reticències al CANVI i a la UNIO.

Per superar aquest problema caldrà incidir en la FORMACIO i en l'estratègia dels agents implicats. I caldrà també perquè la gestió sigui integradora tingui èxit GESTIONAR BE LA UNIO.

Avui, quan ens trobem que hem de solucionar problemes greus, que no podem perdre temps, ens hem decidit per una fórmula mes simple, però també INTEGRADORA, ELS ACORDS INTERCOOPERATIUS, per resoldre problemes concrets i en els que cada cooperativa conserva la seva independència en tot el que no afecta a l'acord concret. I això ho contemplem com a un primer pas, ja que tenim clar que el futur serà INTEGRAT o NO SERA.

CONCLUSIO

Finalment, voldria sintetitzar breument allò que considero té una importància cabdal dins el Pla de Reestructuració i també els eixos bàsics en els quals estem treballant:

1.- La pròpia posada en marxa del Pla de Reestructuració ha comportat un concienciament del món Agrari i Ramader en un sentit positiu pel que fa referència a l'aplicació de la filosofia d'aquest, el qual els he explicat.

2.- Se'ns dubte en aquest primer any hem hagut de suportar unes herències anteriors que ha obligat a la cloenda del programa de foment de cooperatives agràries; avui ja clausurat - PROFOCAC - que ha obligat a incrementar l'esforç de la unitat dinamitzadora.

3.- Actuacions puntuals per la seva singularitat, tant temporal com sectorial.

Aquest és el marc bàsic de treball.